

linge. Man mærker dette tydeligt i Hasses første Skrifter, der drejer sig om *Slesvigs Stadsret* (1879) og *Kilderne til Ribe Byret* (1883); ved Siden af Samlerflid og megen Skarp-sind finder man her en Lyst til at opstille Hypotheser, der er lige saa dristige som uholdbare og som med god Grund blev skarpt afviste af A. D. Jørgensen og Secher. Hasse var ført ind paa dette Omraade ved i Danmark at samle Stof til *Schleswig-Holstein-Lauenburgische Regesten und Urkunden*, som i 3 Bind tilsigter at udtømme Dokumentstoffet indtil 1340 og er hans fortjenstfuldeste Arbejde, selv om Benyttelsen i alt Fald af de danske Arkiver ikke er daddelløs. Under sit Ophold i Kiel havde Hasse redigeret det slesvigholstenske historiske Tidsskrift, og da han flyttede til Lübeck, fortsatte han her de to lybske historiske Tidsskrifter og selve *Urkundenbuch der Stadt Lübeck*. Kr. E.

Sir Spencer Walpole, f. 1839, er død 8. Juli 1907. Han havde beklædt høje administrative Embeder, men tillige erhvervet sig et anset Navn ved betydelige og let læselige Værker over Englands Historie i det 19. Aarh. i whigistisk Aand. Vigtigst var hans *History of England from the conclusion of the Great War in 1815*, V. 1—5., 1878—86, der naaede til 1856, og som delvis fortsattes med den mere oversigtsmæssige *History of twenty-five years*, af hvilken der dog kun er udkommet 2 Bind (1904), omfattende Tiden 1856—70. Desuden kan mærkes hans Biografi af *Lord John Russell*, V. 1—2., 1889.

Ernst Bernheim, den bekendte Forfatter af den store Haandbog i historisk Methode, som nu foreligger i 3.—4. Udgave (1903), har i „Sammlung Göschen“ udgivet en nem lille *Einleitung in die Geschichtswissenschaft*. Bogen giver en klar Oversigt over Hovedpunkterne af Historiens Methode, og selve Ordningen af Stoffet er nok saa god som i Bernheims store Bog; Litteraturhenvisningerne er fyldige og oplysende. — Paa dansk Grund har Kr. Erslev i et Grundrids ved folkelig Universitetsundervisning (Nr. 134): *Historikeren i sit Værksted*, forklaret Fremgangsmaaden ved historisk Undersøgelse i dens Grundtræk. Af en forudskikket Bemærkning

ser man, at den danske Forfatter opstiller en hel anden Inddeling af Kilderne end Bernheim og andre tyske Methodikere, og deraf følger atter, at den historiske Kildeprøvelse ordnes paa en anden Maade.

Danmarks Riges Historie er bragt til sin endelige Afslutning, idet N. Neergaard har fuldført 6. Bind (indtil Freden i Wien 1864) og cand. mag. Alfred Høyer udarbejdet en omfattende Navne- og Sagfortegnelse (1907).

Med det nylig udkomne 2. Rækkes 2. Binds 6. Hefte, omfattende Tiden fra 1644 til 1660, er det af Videnskabernes Selskab udgivne Værk *Regesta diplomatica Historiæ Danicæ* bragt til sin endelige Afslutning. Der ligger en meget lang Tid imellem dette Arbejdes Begyndelse og dets Afslutning. Allerede 1828 besluttede Videnskabernes Selskab at understøtte Udgivelsen af kronologisk ordnede Udtog eller Register over de hidtil ved Trykken bekendtgjorte Diplomer og andre Brevskaber til Oplysning af dansk Historie, med Aaret 1660 som Tidsgrænse. 1843 udkom den første Afdeling af Værket, 1847 var man naaet til 1536, 1870 naaede man til 1660; Værket bestod da af 2 Bind, det sidste delt i 2 Afdelinger. Men allerede da stod det klart, at der maatte føjes et Supplementbind til det udkomne; der viste sig adskillige Mangler i det tidligere Arbejde, som trængte til at rettes, og der var under Trykningen fremkommet mange Værker, hvoraf Udtog kun havde kunnet optages for de Aktstykkers og Breves Vedkommende, der kronologisk hørte hjemme i de Afdelinger af *Regesta*, der endnu ikke var trykte; Følgen var bleven, at Værker, som angaves at være registrerede, kun var det delvis. Man besluttede dog ikke at indskrænke sig til den af disse Grunde nødvendige Revision og Udfyldning; man vilde ogsaa medtage Værker, der var yngre end 1870, men for at undgaa den tidligere fremtraadte Inkonsekvens, fastsloges, at kun af Værker, der var udkommet før 1874, skulde der ekserperes Register; snart efter flyttedes denne Tidsgrænse dog til Udgangen af 1877. 1889 forelaa 1ste Bind af hvad der nu kaldtes 2. Række, omfattende Tiden til 1536, men delt i 2 Afdelinger. Derefter besluttede Videnskabernes Selskab Ud-

givelsen af 2. Rækkes 2. Bind, men flyttede samtidigt Tidsgrænsen for Værker, der skulde ekserperes til Optagelse i dette, til Aaret 1889. Den overvældende Rigdom paa Værker, indeholdende Aktstykker og Breve fra det 16. og 17. Aarhundrede, som nu forelaa i Modsætning til hvad Tilfældet havde været i tidligere Tid, bevirkede dog, at man vedtog dels at gøre Regesterne kortere, dels ligefrem at udelade en Del lettere tilgængelige danske og norske Kildeskrifter, hvis Indhold var ordnet kronologisk, og hvis Medtagelse vilde have ladet Regestaværket svulme op i endnu højere Grad end det ogsaa uden den vilde ske; hvilke Værker Talen her var om, er angivet i Fortalen til det nu udkomne sidste Hefte. Værket gik jævnt frem og er nu, som sagt, afsluttet. Det er en Selvfølge, at de Personer, der har medvirket til Arbejdet, i Tidens Løb i høj Grad har skiftet, baade Medlemmerne af Videnskabernes Selskabs Regestakommission, og selve Medarbejderne og Redaktørerne. Den sidste Kommission har bestaaet af Professorerne E. Holm og Joh. Steenstrup og Pastor, Dr. H. Rørdam, den sidste Redaktør har været Dr. M. Mackeprang. Om man, hvis Talen nu var om at udgive et saadant eller lignende Værk, vilde vælge de samme Principper, der har været bestemmende for Arbejdet, er sikkert meget tvivlsomt, og det kan vel heller ikke nægtes, at der vedblivende knytter sig adskillige Mangler til det, men alligevel tør det vel siges, at det svarer til de Forhaabninger, som udtaltes af Regestakommissionen 1870, nemlig at det vil „være et af de vigtigste og uundværligste Hjælpemidler til Studiet af Fædrelandets Historie“.

J. A. F.

Rigsarkivar Secher har paabegyndt Udgivelsen af *Meddelelser fra det danske Rigsarkiv*, som skal udkomme efter Tid og Lejlighed; foreløbig foreligger de to første Hæfter (1906—07). Heri skal optages Aarsoversigter over Arkivets Forhold af samme Art som allerede tidligere meddelt, og Beretningen omfatter denne Gang Femaaret 1901—05; den gaar langt mere i Enkeltheder end de foregaaende og giver et yderst lærerigt Indblik i de store organisatoriske Arbejder i Arkivet. Yderligere er det dog Meningen at bringe Afhand-